

Uchwała Nr LIII/321/2022
Rady Gminy Baranowo
z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Programu opieki nad zabytkami Gminy Baranowo na lata 2021-2024”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840) Rada Gminy Baranowo uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji „Programu opieki nad zabytkami Gminy Baranowo na lata 2021-2024”, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Baranowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Załącznik do Uchwały nr
LIII/321/2022
Rady Gminy Baranowo
z dnia 29 grudnia 2022 r.**

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI

W LATACH 2021-2022

**„PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY BARANOWO NA LATA 2021-
2024”**

I. Wprowadzenie

Program opieki nad zabytkami dla Gminy Baranowo na lata 2021-2024 został wprowadzony przez Radę Gminy Baranowo uchwałą nr XXXV/208/2021 z dnia 24 czerwca 2021 r. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Baranowo.

Realizacja programu weszła w życie po 14 dniach od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego tj. dnia 5 lipca 2021 r. poz. 5928.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840) Wójt sporządza co dwa lata sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami i przedstawia radzie gminy.

Zgodnie z art. 87 pkt. 2 ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami za podstawowe cele programu opieki nad zabytkami należy przyjąć:

1. Uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,
2. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
3. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
4. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
5. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystywaniem tych zabytków,
6. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

II. Rejestry, Ewidencje i prawo miejscowe dotyczące zabytków

1. Rejestr zabytków

Zabytkiem nieruchomym jest nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, które są dziełem człowieka lub są związane z jego działalnością. Zabytkiem nieruchomym są także nieruchome zabytki archeologiczne, będące pozostałością (powierzchniową, podziemną lub podwodną) egzystencji człowieka.

Kodeks Cywilny (Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny) nieruchomości dzieli na trzy rodzaje: 1. gruntowe stanowiące część powierzchni ziemi, 2. budynkowe trwale związane z gruntem, 3. lokalowe będące częścią budynku. Zabytkiem nieruchomym może być wybrana część lub całość nieruchomości. Oprócz budynków lub budowli zabytki nieruchome to także miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne lub działalność wybitnych ludzi lub instytucji.

W ustawie wymienione są także krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne i ruralistyczne, budownictwo obronne, obiekty techniki, cmentarze i parki. Ze względu na posiadane wartości historyczne, artystyczne lub naukowe w interesie społecznym jest zachowanie zabytków poprzez otoczenie ich ochroną i opieką.

Najcenniejsze zabytki wpisuje się do rejestru zabytków prowadzonego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy (art. 9, pkt. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku (art.9).

W rejestrze zabytków nieruchomych wpisane są 4 zabytki znajdujące się na obszarze gminy Baranowo, które przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Nr rejestru
1.	Baranowo	Kościół parafialny pw. NMP	Lata 1910 - 1926	A-623 z dnia 28.01.1998 r.
2.	Brodowe Łąki	Kościół parafialny pw. Michała Archaniola	1884 r.	A-625 z dnia 29.09.1998 r.
3.	Brodowe Łąki	Dzwonnica wraz ze strefą otoczenia na terenie części dz. nr ew. 181 w granicach istniejącego kamiennego ogrodzenia	1884 r.	A-625 z dnia 22.09.2010 r.
4.	Czarnotrzew 1	Młyn	1923 r.	A-611 z dnia 12.03.1991 r.

Źródło: Gminna ewidencja zabytków Gminy Baranowo

Rejestr nie jest zbiorem zamkniętym. Wpisy dokonywane są na wniosek właściciela lub z urzędu przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

2. Gminna ewidencja zabytków

Obiekty zabytkowe zarówno te wpisane do rejestru zabytków jak i w wojewódzkiej ewidencji zabytków, ujęte są w gminnej ewidencji zabytków. Stosownie do art. 22 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: *W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:*

1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru, 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się

w wojewódzkiej ewidencji zabytków, 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Gminna ewidencja zabytków ma charakter zbioru otwartego. Ujęcie obiektu w gminnej ewidencji zabytków nie jest formą prawnej ochrony zabytku jaką jest wpis do rejestru zabytków. Aczkolwiek dla obiektu uwzględnionego w gminnej ewidencji zabytków istnieje obowiązek uzgodnienia przez właściwy organ architektoniczno – budowlany z organem ochrony zabytków decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy (art. 53 i 60 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r.) oraz uzgadniania pozwolenia na budowę lub rozbiórkę (ustawa z dnia 7 lipca 1994 r., art. 39 ust. 3 Prawo budowlane).

Gmina Baranowo posiada założoną 8 czerwca 2021 r. gminną ewidencję zabytków (zwaną dalej „GEZ”) składającą się z 14 zabytków nieruchomych położonych na terenie gminy Baranowo oraz z siedemdziesięciu stanowisk archeologicznych. W „GEZ” ujęte są m.in.: zabytki architektury (w tym obiekty sakralne, mieszkalne, gospodarcze, techniki i przemysłu), cmentarze – komunalne i wyznaniowe, budynek dworca PKP. „GEZ” została sporządzona w formie kart zawierających m.in. dane adresowe o obiekcie, datowanie, formę ochrony, fotografie, mapę z lokalizacją.

3. Prawo miejscowe dotyczące ochrony zabytków

We wszystkich przypadkach opracowywanych dla terenu Gminy Baranowo dokumentów studialnych oraz mających charakter prawa miejscowego dotyczących polityki przestrzennej (np. planach zagospodarowania przestrzennego) na bieżąco:

- uwzględniano ochronę zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków,
- uwzględniano zasady ochrony odnoszące się do wszelkich stref ochrony konserwatorskiej, w tym stref występowania stanowisk archeologicznych,
- wprowadzano zapisy zapewniające prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego w stosunku do stref występowania stanowisk archeologicznych oraz innych obszarów chronionych.

Dnia 12 maja 2022 r. Rada Gminy Baranowo podjęła uchwałę nr XLVI/281/2022 w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Baranowo, w której uwzględniono zapisy dotyczące ochrony zabytków zgodne z Programem opieki nad zabytkami dla gminy Baranowo na lata 2021-2024.

III. Zadania zrealizowane w latach 2021 – 2022

Program Opieki Nad Zabytkami dla Gminy Baranowo na lata 2021-2024 jest realizowany dla poniższych priorytetów:

- 1) Priorytet 1 – Prowadzenie polityki gminnej mającej na celu zachowanie istniejących walorów zabytkowych,
- 2) Priorytet 2 – Odpowiednie wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego w celu przybliżenia tych walorów zarówno mieszkańcom gminy, jak i odwiedzających teren gminy turystom,

Ustalone powyżej priorytety, cele szczegółowe i wynikające z nich działania wyznaczają politykę gminy w zakresie ochrony zabytków na lata 2021-2024.

Dla realizacji wyznaczonych priorytetów zostały określone cele szczegółowe wraz z proponowanymi działaniami. Gmina Baranowo w latach 2021-2022 dokonała wszelkich starań, aby zrealizować wszystkie zadania wpisane w Program opieki nad zabytkami dla gminy Baranowo na lata 2021-2024. Poniżej wykaz zrealizowanych zadań.

Lp.	Działanie	Status	Termin realizacji
1.	Podjęcie uchwały Rady Gminy w celu zabezpieczenia środków finansowych z budżetu gminy na działania związane z obiektami zabytkowymi	zrealizowane	2021 r., 2022 r.
2.	Identyfikacja najpilniejszych potrzeb przy obiektach w najgorszym stanie technicznym	zrealizowane	2021 r.
3.	Przekazanie Starostwu Powiatowemu wykazu obiektów objętych ewidencją zabytków	zrealizowane	2021 r.
4.	Organizacja imprez lokalnego zasięgu, przybliżających mieszkańcom gminy wartości historyczne gminy	zrealizowane	2021 r.
5.	Udzielenie dotacji Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Św. Bartłomieja AP w Baranowie na remont Kościoła Parafialnego wpisanego do rejestru zabytków w kwocie 200 000,00 zł	zrealizowane	2021 r.
6.	Udzielenie dotacji Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Św. Bartłomieja AP w Baranowie na remont Kościoła Parafialnego wpisanego do rejestru zabytków w kwocie 100 000,00 zł	zrealizowane	2022 r.
7.	Oznakowanie obiektów wpisanych do rejestru zabytków znakiem informacyjnym (znak Konwencji Haskiej- zabytek chroniony prawem)	w trakcie realizacji	2022 r. - 2023 r.